

28.5.2021

VÉLEMÉNY

a Jogi Bizottság részéről

az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság részére

a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentéséről
(2021/2025(INI))

A vélemény előadója (*): Ilhan Kyuchyuk

(*): Társbizottsági eljárás – az eljárási szabályzat 57. cikke

PA_NonLeg

JAVASLATOK

A Jogi Bizottság felkéri az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy állásfoglalásra irányuló indítványába foglalja bele az alábbi módosításokat:

1. emlékeztet arra, hogy az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikke kimondja, hogy az Unió az emberi méltóság tiszteletben tartása, a szabadság, a demokrácia, az egyenlőség, a jogállamiság, valamint az emberi jogok, köztük a kisebbségekhez tartozó személyek jogai tiszteletben tartásának közös alapértékein alapul, amelyeket az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 2. cikke – az EUSZ 4. és 5. cikkének sérelme nélkül – az Unió és a tagállamok közös felelősségeként nevez meg; emlékeztet arra, hogy a jogállamiság alapját képező elvek a jogszerűség, a hatalmi ágak szétválasztása, a törvény előtti egyenlőség, a jogbiztonság, a végrehajtó hatalom önkényes gyakorlásának tilalma, a hatékony bírói jogvédelem biztosítása érdekében független és pártatlan bíróságok, valamint az igazságügyi ellenőrzés megléte; hangsúlyozza, hogy ezen elvek betartása és végrehajtása minden tagállamban alapvető fontosságú, mivel a polgárok közintézményekbe vetett bizalmának erősödéséhez vezetnek;
2. hangsúlyozza továbbá, hogy a jogállamiság tiszteletben tartása a belső piac működése szempontjából is fontos, mivel erősíti az igazságszolgáltatási rendszerbe vetett bizalmat, és az Unió pénzügyi érdekeinek védelméhez kapcsolódik;
3. üdvözli a Bizottság 2020. évi jogállamisági jelentését (a továbbiakban: a jelentés) és az országspecifikus fejezeteket, valamint abban az igazságszolgáltatási rendszernek tulajdonított jelentőséget;
4. e jelentéssel összhangban hangsúlyozza, hogy a hatékony és független igazságszolgáltatási rendszerek formailag és érdemben egyaránt elengedhetetlenek a jogállamiság fenntartásához, különösen a hatékony bírói jogvédelem, valamint a polgárok és a vállalkozások számára valamennyi jogterületen tisztességes bírósági eljárások biztosítása érdekében; rámutat különösen arra, hogy a hatalmi ágak szétválasztásának elvével összhangban az igazságszolgáltatásnak képesnek kell lennie arra, hogy feladatait teljes autonómiával, bármely más intézmény vagy szerv beavatkozása, többek között politikai beavatkozás nélkül gyakorolhassa; hangsúlyozza továbbá, hogy a bírák függetlenségének és pártatlanságának biztosításához egyértelmű szabályokat kell megállapítani az igazságszolgáltatási szervek összetételéről, a kinevezési eljárásról, a szolgálati időről és a kizárás és elmozdítás indokairól bármilyen ezzel kapcsolatos döntés meghozatala előtt;
5. megjegyzi, hogy az igazságszolgáltatás függetlensége egyes tagállamokban továbbra is komoly aggodalomra ad okot; megjegyzi, hogy Magyarország és Lengyelország 2021 márciusában keresetet nyújtott be az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről szóló (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet¹ megsemmisítése iránt, amely rendelet a jogállamiságnak az Unió pénzügyi érdekeire hatást gyakorló megsértéseit hivatott kezelni; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy az (EU, Euratom) 2020/2092 rendelet hatályba lépett, 2021. január 1-je óta valamennyi

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2020/2092 rendelete (2020. december 16.) az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszerről (HL L 433. I, 2020.12.22., 1. o.).

tagállamban közvetlenül alkalmazandó, és teljes egészében kötelező valamennyi kötelezettségvállalási és kifizetési előirányzatra, különösen a Next Generation EU forrásainak folyósítására vonatkozóan, továbbá annak az uniós intézmények általi alkalmazása nincs iránymutatások elfogadásához vagy bírósági jogértelmezéshez kötve;

6. úgy véli, hogy a jogállamiság időszakos felülvizsgálata nagy jelentőséggel bír, és elismerését fejezi ki a Bizottság arra irányuló erőfeszítése miatt, hogy a jelentésben tárgyalt területeken ösztönözze a strukturális reformokat, többek között támogatást és iránymutatást nyújtson a tagállamoknak a strukturális alapokhoz való hozzáféréshez; ugyanakkor úgy véli, hogy bár a jelentés alapvető ellenőrzési eszköz, elengedhetetlen, hogy az azonosított kihívásokra vonatkozó egyértelmű ajánlásokat és a szükséges nyomonkövetési intézkedéseket is tartalmazza; sürgeti a Bizottságot, hogy adott esetben határozottan éljen a kötelezettségzegési eljárás eszközével a jogállamiság terén a nemzeti igazságszolgáltatási rendszereken belül tapasztalható visszalépések megelőzése érdekében, és sürgeti a Tanácsot, hogy folytassa az EUSZ 7. cikkének (1) bekezdése szerinti, folyamatban lévő eljárásokat – beleértve az új fejleményekkel foglalkozó meghallgatásokat –, és erről tájékoztassa a Parlamentet;
7. felhívja a Bizottságot, hogy támogassa és erősítse meg a tagállamok közötti, jogállamisággal kapcsolatos együttműködést, és merítsen ihletet az Európa Tanács Velencei Bizottságának a jogállamiság Unión belüli helyzetének javítására vonatkozó ajánlásaiból;
8. meglelégedéssel állapítja meg, hogy a jelentés külön nemzeti fejezeteket tartalmaz, amelyek az összes tagállam számára közös módszertan javítására törekednek; felhívja azonban a Bizottságot, hogy végezzen érdemi, egyszerű és világos összehasonlítást a különböző nemzeti igazságszolgáltatási rendszerek között annak hangsúlyozása érdekében, hogy hol lehet az összehasonlítható rendszerekben a bevált gyakorlatokat alkalmazni, és hogyan lehetne elfogulatlanul kezelni a hasonló hiányosságokat, segítve a tagállamokat igazságszolgáltatási rendszereik hatékonyságának további növelésében; javasolja, hogy az egyes országspecifikus ajánlások mellett a Bizottság tegyen javaslatot potenciálisan alkalmazható eszközökre is, és hangsúlyozza, hogy a meghallgatásoknak objektívnak, tényeken alapulónak és átláthatónak kell lenniük, amelynek keretében a tagállamoknak jóhiszeműen és az EUSZ 4. cikkében rögzített lojális együttműködés elvével összhangban kell együttműködniük;
9. megjegyzi, hogy a jelentés jogosan foglalkozik az igazságszolgáltatási eljárások és a bírák képzésének szükséges digitalizációjával; emlékeztet arra, hogy továbbra is jelentős különbségek vannak a tagállamok között a jogi szakmáknak szentelt képzéseken való részvétel szintje tekintetében, és mivel az ilyen képzés fontos szerepet játszik az uniós jog megfelelő végrehajtásában és alkalmazásában, felhívja a Bizottságot, hogy e tekintetben elemezze és értékelje a különböző nemzeti stratégiákat; emlékeztet arra, hogy a mesterséges intelligencia, a robotika és a kapcsolódó technológiák által hozott döntéseknek továbbra is érdemi emberi felülvizsgálat, megítélés, beavatkozás és ellenőrzés tárgyát kell képezniük, mivel ennek hiányában e döntések sérthetik a polgárokkal szembeni egyenlő bánásmódot vagy az igazságszolgáltatáshoz való jogot, illetve további jogokat; emlékeztet arra, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartáját (a továbbiakban: a Charta) az igazságügyi hatóságok csak az európai jog végrehajtása során alkalmazzák, de a közös jogállamisági kultúra előmozdítása érdekében fontos, hogy a Chartában rögzített jogokat a polgári és

közigazgatási eljárásokban is mindenkor figyelembe vegyék; felhívja ezért a Bizottságot, hogy vegye fontolóra a bírák és a gyakorló jogászok számára kínált, Chartára összpontosító képzési modulokat; sajnálatosnak tartja, hogy a jelentés nem foglalkozik az ügyvédek képzésével; sajnálja, hogy a jelentés nem terjed ki a Charta 47. cikkében meghatározott jogokra, például a védelemhez és képviselőhöz való jogra, valamint az az ingyenes jogi segítségnyújtáshoz való jogra; felhívja a Bizottságot, hogy a következő jelentés hatályát terjessze ki ezekre a területekre is;

10. felhívja a Bizottságot, hogy értékelje a jelentés hatályának kiterjesztését a jogállamiság valamennyi pillérére, beleértve a törvény előtti egyenlőséget is, az alapvető jogok és különösen a kisebbségek jogai védelmének, a nemek közötti és kulturális szakadékoknak, az igazságszolgáltatáshoz való jognak, valamint a megkülönböztetés és a gyűlöletbeszéd elleni küzdelemben alkalmazott eszközöknek a nyomon követése révén; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a jelentés hatályának kiterjesztését az igazságszolgáltatás digitalizációjára és azokra az esetekre, amikor a jogállamiság elveinek megsértése kellően közvetlen módon érintheti vagy súlyosan veszélyeztetheti az uniós költségvetés hatékony és eredményes pénzgazdálkodását;
11. emlékeztet arra, hogy a jogállamiságnak mindenkor – válság idején is – érvényesülnie kell, és hogy a Covid19-világjárvány elleni küzdelem keretében hozott intézkedéseknek biztosítaniuk kell a jogállamiságnak való megfelelést; hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárványt követően több tagállamban hozott intézkedések további lendületet adtak olyan IKT-eszközök használatának, amelyek célja a bíróságok ügyvédekkel és más felekkel folytatott kommunikációjának megkönnyítése, ezáltal növelve az átláthatóságot és lehetővé téve a bírósági határozatokhoz való online hozzáférést; megjegyzi, hogy a demokrácia, az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférés és a jól működő intézmények képezik a virágzó társadalom alapját, kivételes körülmények között is, és hogy a bírósági rendszereknek és az igazságszolgáltatásnak képesnek kell lenniük arra, hogy ellenálljanak a jogállamiság gyengítésére és aláásására irányuló fellépéseknek és intézkedéseknek; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje az igazságszolgáltatás digitalizáció hatását a legkiszolgáltatottabb polgárokra, azaz azokra, akik nem rendelkeznek a digitális igazságszolgáltatási rendszerhez való hozzáféréshez szükséges eszközökkel vagy készségekkel; sürgeti továbbá a Bizottságot, hogy folytassa annak felülvizsgálatát, hogy a Covid19-járvánnyal kapcsolatban bevezetett veszélyhelyzeti intézkedések bírósági felügyelet alá tartoznak-e, annak biztosítása érdekében, hogy azok – a társadalmilag méltányos jelleg mellett – indokoltak, időben korlátozottak, szükségesek és arányosak legyenek, továbbá a bíróságok bezárása ne sújtja aránytalanul a bírósági jogorvoslathoz való hozzáférést.

**INFORMÁCIÓ A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁG ÁLTALI ELFOGADÁSRÓL**

Az elfogadás dátuma	27.5.2021
A zárószavazás eredménye	+ : 19 - : 3 0 : 3
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Pascal Arimont, Manon Aubry, Gunnar Beck, Geoffroy Didier, Pascal Durand, Angel Dzhambazki, Ibán García Del Blanco, Jean-Paul Garraud, Esteban González Pons, Mislav Kolakušić, Gilles Lebreton, Karen Melchior, Jiří Pospíšil, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Stéphane Séjourné, Raffaele Stancanelli, Adrián Vázquez Lázara, Marion Walsmann, Tiemo Wölken, Lara Wolters, Javier Zarzalejos
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Patrick Breyer, Evelyne Gebhardt, Andrzej Halicki, Heidi Hautala, Ilhan Kyuchyuk, Angelika Niebler, Emil Radev, Luisa Regimenti, Yana Toom, Kosma Złotowski

**NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁS A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT
BIZOTTSÁGBAN**

19	+
PPE	Pascal Arimont, Geoffroy Didier, Esteban González Pons, Jiří Pospíšil, Emil Radev, Marion Walsmann, Javier Zarzalejos
Renew	Pascal Durand, Ilhan Kyuchyuk, Stéphane Séjourné, Adrián Vázquez Lázara
S&D	Ibán García Del Blanco, Franco Roberti, Marcos Ros Sempere, Tiemo Wölken, Lara Wolters
The Left	Manon Aubry
Verts/ALE	Patrick Breyer, Heidi Hautala

3	-
ID	Gunnar Beck, Jean-Paul Garraud, Gilles Lebreton

3	0
ECR	Angel Dzhambazki, Raffaele Stancanelli
NI	Mislav Kolakušić

A jelek magyarázata:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás